

TRONDHEIM KOMMUNE

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

N-

Vår saksbehandler	Vår ref.	Deres ref.	Dato
Ole Kristian Lundereng	17 /9566/999// oppgis ved alle henv.		29.04.2019

Program, deltakere og innsendte spørsmål til fellesmøte 14.mai 2019

PROGRAM:

Kl. 17.30 Enkel servering
Kl. 18.00 Tema: Funksjonsnedsettelse og seksualitet. Innledninger v/
- Marianne Knudsen (1. nestleder i Norges Handikapforbund for Ungdom)
- Bernt Barstad (spesialvernepleier ved habiliteringstjenesten for voksne v/ St.Olavs)
Kl. 19.00 Svar på innmeldte spørsmål
Kl. 20.30 Slutt

STED:

Bystyresalen i rådhuset (3 etg.) kl. 17.30 – 20.30

DELTAKERE:

1 Trude Hveding	Astma og allergiforbundet, Sør Trøndelag storlag
2 Runa Fostad	Bipolarforeningen avd. Trøndelag
3 Britt Furu	Byplankontoret
4 Kåre Georgsen	Bystyresekretariatet
5 Tove Sivertsen	Enhetslede, enhet for ergoterpitjenesten
6 Tone Marie Bratseth	FFO Trøndelag
7 Marit Arstad Schiefloe	Hjernesvulsforeningen Midt-Norge
8 Carola Peckolt	Hørselshemmedes Landsforbund Trondheim
9 Ragnhild Hauan	Hørselshemmedes Landsforbund Trondheim
10 Marte Løvik	KFU (leder)
11 Børre Lien	KFU
12 Knut Otto Pettersen	KFU og Afasiforeningen
13 Britt Elin Strand	KFU og Autismeforeninga

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Bystyresekretariatet
Postboks 2300 Torgarden
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Munkegata 1

Telefon:
+47 95330000

Telefaks:
+47 72547684

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: bystyret.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no/bystyret/

14 Liv Marit Løkken	KFU og LHL
15 John Jacobsen	KFU og Mental helse Trondheim
16 Håvard Ravn Ottesen	KFU (nestleder) og NHF
17 Gry M. Lundhaug Johnsen	KFU og Norges Blindedeforbund
18 Lillian H. Waaden	Klæbu revmatikerforening
19 Einar Fiske	LHL Heimdal/Saupstad
20 Torbjørn Krogstad	LNF Trøndelag
21 Andre Krogstad	LNF Trøndelag
22 Reidar Sandnes	LUPE
23 Terje Wiken	Mental helse Trondheim
24 May Britt Schjørlien	Mental helse Trondheim
25 Dag Øivind Antonsen	Mental helse Trondheim
26 Eli Kvernes	NFU Trøndelag
27 Jarle Brattgjerd	NFU Trøndelag
28 NN	NFU Trøndelag
29 NN	NFU Trøndelag
30 Daniela Hermansen	NHFU Trøndelag
31 Assistent til Daniela Hermansen	NHFU Trøndelag
32 Ida Sødahl Utne	Norges Blindedeforbund
33 Ledsager for Sødahl Utne	Norges Blindedeforbund
34 Anna Eggen Skarbøvik	Norges Blindedeforbunds Ungdom region Midt-Norge
35 Marianne Knudsen	Norges Handikapforbund for Ungdom
36 Karl-Egil Elstad	Norges Handikapforbund Trondheim
37 Kristin Kvaal	Norges Handikapforbund Trondheim
38 Brit Furu	Rådmannen fagstab, byutvikling
39 Eirik Roos	Rådmannens fagstab, helse og velferd
40 Rune Kjenstad	Rådmannens fagstab, Kultur og næring
41 Ingvild Dahl	Rådmannens fagstab, oppvekst og utdanning
42 Annbjørg Horgar	Trondheim Døveforening
43 Elin Venås	Trondheim Døveforening
44 Torbjørn Modig	Trondheim Parkinson Forening

INNSENDE SPØRSMÅL:

Spørsmål 1: Byutviklingsområdet

Spørsmål 2-4: Busstilbudet

Spørsmål 5-9: Helse/velferdsområdet

1. Norsk Forbund for Utviklingshemmede Trondheim: Tilgjengelighet i midtbyen.

For å gjere midtbyen tilgjengeleg for alle byens innbyggjarar, er det behov for eit handikaptaolett som mogleggjer skift av bleier for store born og unge vaksne som treng å ligge på ein benk for å utføre skift. I dag er det kun tilgjengelege stellbord for born opp til 2-3 år, og ellers er alle handikaptaolett tilpassa brukarar som evnar å nytte seg av eit toalett. Med veldig enkle midler vil ein slik gjere midtbyen mykje meir tilgjengeleg for ei gruppe innbyggjarar som elles vil kvi seg for å nytte byen og kulturtilboda der.

Kommentar: Disse stallebordene for voksne er blitt mer vanlig nå enn før, og det finnes flere gode løsninger. De har bl.a slike på Kolstad Arena og Værnes Lufthavn, men vi er ikke kjent med at det er noen i Midtbyen.

2. LHL Heimdal/Saupstad: Ny rutestruktur.

Teller vi opp antall effektive arbeidsdager fram start av ny rutestruktur (3. august) blir ikke det så mange når fridager i mai, feriestart i juni og full ferie i juli trekkes fra. Det begynner å haste med konkretisering og bekjentgjøring av informasjonstiltak og planer. Dette vil være særlig aktuelt for personer med nedsatt funksjonsevne, hvor mange har behov for litt ekstra tid til omstilling til ny reisemåte.

Det er behov for å bli informert om tiltak, når og hvor skal disse finne sted og gjerne noe om hvordan tiltakene blir tilgjengelige for målgruppa. Informasjonen må gjerne ta utgangspunkt i framlegg fra AtB (Yvonne Larsen og Trine Aaen) i fellesmøte KFU 23. oktober 2018. Informasjonen ble gitt på grunnlag av spørsmål fra LHL Saupstad/Heimdal.

Metrobussene har fått stor oppmerksomhet. Dekning i media har i stor grad vært negativ og har nok medført en skepsis som for mange kan gjøre overgangen mer vanskelig enn det kan vise seg å være grunnlag for. De nye bydels-bussene (over 200?) har mange ikke hørt om. Disse bussenes funksjon i den nye rutestrukturen og hvordan det vil være å bruke disse for passasjerer med ulik funksjonsevne, bør få oppmerksomhet i tiden fram til august.

3. FFO Trøndelag: Opplegg med hentebuss.

Viser til utdrag fra mail 20.12.18 fra Trondheim kommune, saksbehandler Rita Ottervik, svar på henvendelse til fylkesordfører og ordfører i Trondheim om igangsetting av et opplegg med hentebuss tilsvarende som prøves ut i Oslo:

«Det er også avholdt et møte mellom Trondheim kommune, fylkeskommunen og Atb der behovet for tilpasninger til den nye rutestrukturen ble diskutert. Som en følge av dette vil det bli lagt fram en oversikt over hvilke områder som bør gis en tilleggsvurdering ved et evt. endret rutetilbud. Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne følger disse sakene tett opp, slik at vi skal få til et best mulig resultat.»

4. FFO Trondheim: Mulig bortfall av bussreisende med redusert funksjonalitet.

Overgangen til ny rutestruktur fra 3. august i Trondheim, Klæbu og Malvik vil gi bussreisende med redusert funksjonalitet og våre eldste reisende økte utfordringer. For mange vil økt avstand til holdeplass og flere av- og på stigninger være mest problematisk. Negativ omtale av Metro bussene i media og negative rykter kan ha bidratt til at mange har blitt unødvendig skeptiske til å bruke bussen. Ut fra dette er det realistisk at noen i gruppen nevnt ovenfor vil slutte å bruke bussen.

Hva vil AtB gjøre for å identifisere og kort tid etter oppstart klarlegge hvor mange som har sluttet å bruke bussen? Dette vil for den enkelte vanskelig gjøre sosial omgang og bidra til isolasjon.

Omfattende informasjons tiltak og at AtB har personale som veileder på holdeplassene i start fasen er viktig, men neppe tilstrekkelig. Tiltak for å vinne tilbake bussreisende med redusert funksjonalitet bør iverksettes snarest mulig etter oppstart. Lang tid uten bruk av bussen vil gjøre oppgaven ekstra vanskelig. Vi regner med at funksjonshemmedes organisasjoner vil kunne bidra vesentlig til å identifisere problemene og utvikle løsninger.

5. Norsk Forbund for Utviklingshemmede Trondheim: Overvekt og fedme.

Overvekt og fedme er et stort helseproblem blant personer med utviklingshemming. Flere personer i denne gruppen spiser for mye og er for lite i aktivitet. Flytting til egen bolig har vist seg å by på særlig mange helseutfordringer. Mange får for lite hjelp med matinnkjøp og matlaging. De får derfor en rekke

helseproblemer. I tillegg virker også andre forhold uheldig inn på situasjonen: Downs syndrom gir lettere stor overvekt fordi de som er rammet er slappe i muskulaturen fra fødselen av og dermed har et lavere energibehov. Dessuten synes enkelte i støtteapparatet synd på brukerne og legger til rette for at de i alle fall skal få kose seg ekstra med mat. Noen beboere kjeder seg og tyr til trøstespising.

I Sverige og Danmark har myndighetene utformet forebyggende strategier for utviklingshemmedes ernæring og fysiske aktiviteter. I Norge har det skjedd lite for denne gruppen på politisk overordnet nivå. Det er et etisk problem at fagmiljøene sitter med kunnskap som ikke blir fulgt opp i kommunene.

Hvilke tiltak planlegger Trondheim kommune å sette i verk for å motvirke denne uheldige utviklingen?

6. Mental helse Trondheim: Problemer hele tiden eller bare en kort periode ?

Mental Helse Trondheim har gjennom sin arena for brukervedvirkning fått tilbakemeldinger fra pasienter og tidligere pasienter om den oppfølgingen de får etter at de er utskrevet fra institusjoner. Mange mennesker som har eller har hatt kontakt med psykiaritjenester fra kommune og stat har lite nettverk. Kombinert med at de i en periode av livet har stort behov for å snakke med noen som bryr seg om dem og ser deres verdighet, gjør at de har hatt veldig stort utbytte av å benytte seg av lav terskel samvær/samtale alle tider på døgnet.

Det finnes telefontjenester som kan betraktes som nødhjelp, og det er veldig viktig med et slikt tilbud. Men mennesker som sliter med tanker og/eller opplevelser som har «satt seg» ønsker ikke å være i krisesituasjoner for å få hjelp og støtte. Våre informanter snakker om muligheten til å ta kontakt med og oppsøke mennesker som kan hjelpe de over de vanskelige stundene som de vet kommer. De trenger noen som er sammen med de i den vanskeligste perioden i hverdagen.

Trondheim kommune har institusjoner og bofellesskap hvor det er ansatte på dagtid, kveldstid, og om natten. Noen mennesker har hatt god erfaring med at de fikk mulighet til å komme i kontakt med, og å bli trygg på at de kan oppsøke personer som er tilgjengelige i deres rimelige geografiske nærhet. En kommunal ansatt ved et bofellesskap betød den avgjørende tryggheten for dem i en viktig og sårbar periode av livet deres. De har erfaring med å møte en person som har tid til å se, høre, være sammen med, og gi aksept på at det er normalt å være sammen om store og små spørsmål. Det viser seg at de som oppsøkte et bofellesskap hadde ressurser/evner/kapasitet til å være til hjelp for personalet og beboere i bofellesskapet. I tillegg var det en normaliseringsopplevelse for beboerne ved bofellesskapet å oppdage at noen kom på besøk.

Vi snakker om at Trondheim kommune setter inn nok ressurser der de allerede bruker ressurser, for å dekke et enormt behov for enkeltmennesker i en forholdsvis kort periode. Behovet vi nå snakker om, dekkes faktisk ikke på andre måter i dag.

Kan Trondheim kommune se på/vurdere om en slik hjelpesituasjon kan skapes flere geografiske plasser i Trondheim? Et slikt tiltak vil kunne føre ensomme mennesker ut av en rolle som bare hjelpetrengende. Det vil gjøre dem i stand til å bidra positivt det meste av hverdagen sin.

7. Mental helse Trondheim: Sykehjem/eldreomsorg og meningsfull hverdag.

Det viser seg at det i de kommunale sykehjemmene er så få ansatte, at det går ut over livskvaliteten for de som bor der. Beboerne får så lite stimulans og utfordringer at de sløves og livet synes lite interessant. Dette fører til at den gryende vantrivselen og misnøyen dempes med beroligende medisiner. Resultatet blir bare at mer pasientlignende tilstander utvikler seg.

Har Trondheim kommune tenkt å gjøre noe med situasjonen til de som bor på sykehjem, som har vært med å bygge det landet vi synes er godt å leve i?

8. Hørselshemmedes Landsforbund Trondheim

Flere kommuner har en side på nettet, hvor kommunen, frivillige lag og organisasjoner kan annonsere sine aktiviteter, eller kommunen har en egen "aktivitetsavis" hvor dette annonseres. Er det noen mulighet for at dette kan organiseres under Trondheim kommune?

Eller finnes det allerede?

9. Hørselshemmedes Landsforbund Trondheim

Hva gjøres i Trondheim kommune på hørselsfronten?

- a) Får brukerne/beboerne i sykehjem, og hjemmeboende den hjelp /oppfølging de trenger når de har nedsatt hørsel? Hvis ja- hva får de? Hvis nei, hva mangler og hvordan sørger for at dette blir bedre.
- b) Hvor lang ventetid er det for å få hjelp til utprøving eller hjelp til å søke om hørselstekniske hjelpemidler?
- c) Hvem er det som har ansvaret for at teleslyngene fungerer og er påslått i kirkene? (meldt inn som sak fra medlem)
- d) Har Trondheim kommune vurdert å tilrettelegge sine arrangementer med teleslynge og skrivetolking, slik at hørselshemmede kan nyttegjøre seg arrangementer på lik linje med andre? Vi kjenner til at det er bevilget penger til "tolk på offentlige arrangementer" men de arrangementene har så langt i i 2019, kun vært tegnspråktolket (meldt inn som sak fra medlem)
- e) Ved de kommunale dagtilbudene/aktivitetstilbudene er det flere eldre med nedsatt hørsel. Hvilke tiltak gjøres der for å sikre at hørselshemmede får med seg det som skjer/ blir snakket om? Er det kjøpt inn samtaleutstyr? Mikrofon med høytaler? Lydutjevningssanlegg? (Dette er meldt inn som sak fra en som går på aktivitetstilbud, og vil tro dette gjelder flere enn det som er nevnt i brevet. Slikt utstyr vil også spare stemmene til de som jobber der og være til nytte for alle eldre)
- f) Er det lydutjevningssanlegg på alle skoler? Alle klasserom?

Med hilsen

TRONDHEIM KOMMUNE

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Marte Løvik
leder

Ole Kristian Lundereng
spesialkonsulent